

Narodne knjižnice: prijatelji demencije

Sanjica Faletar, Kornelija Petr Balog, Tomislava Žilić

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

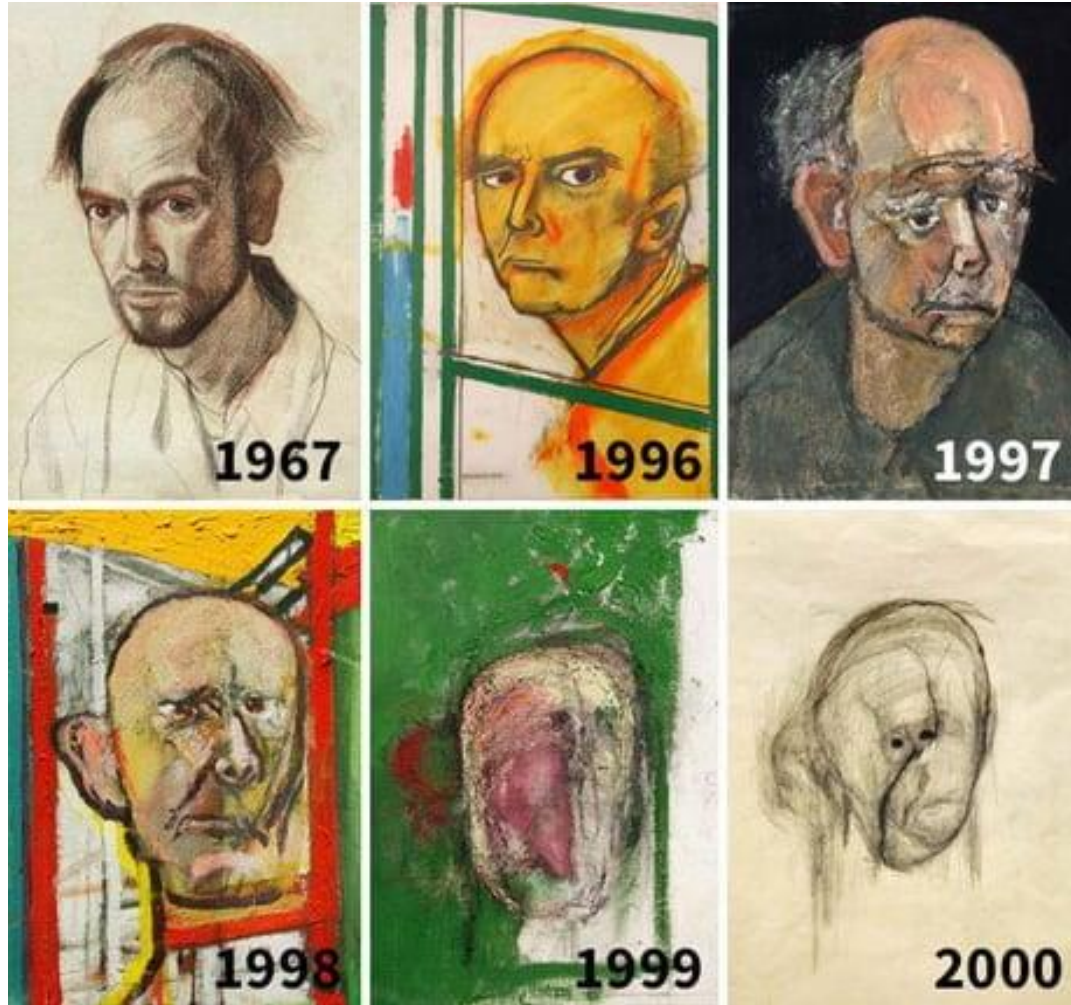

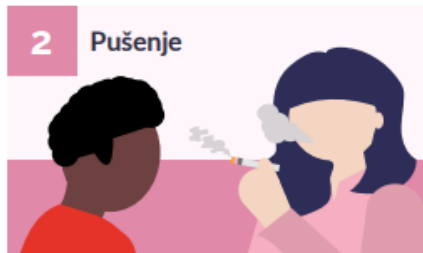
Alzheimerova bolest

- Progresivna i neizlječiva neurodegenerativna bolest
- 50 milijuna oboljelih u svijetu
 - 4,6 mil. novih slučajeva/godišnje
- Svjetski zdravstveni prioritet
 - značajan zdravstveni, socijalni i financijski utjecaj na društvo

William Utermohlen (1933-2007)

12 rizičnih faktora demencije

Izvor: Livingston et al. A, et al. Dementia prevention, intervention, and care: 2020 report of the Lancet Commission

www.alzheimer.hr
www.alz.co.uk

Hrvatska udruga za
Alzheimerovu bolest

Alzheimer's Disease
International
The global voice on dementia

Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i članova njihovih obitelji

UNIOS ZUP 2018 – 76

Not secure | alzheimer.ffos.hr

Projekt "Informacijske potrebe oboljelih od Alzheimerove bolesti i članova njihovih obitelji"
Information Needs of Alzheimer Patients and Their Caregivers

Početna O projektu Publikacije Članovi Korisni izvori Kontakt

Novosti

Vodič za osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove članove obitelji

U okviru projekta priredjen je Vodič s korisnim informacijama, izvorima i savjetima za osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove članove obitelji. Brošura je dostupna u elektroničkom i tiskanom obliku. Elektronički Vodič može se preuzeti [ovdje](#), a tiskanu verziju možete potražiti u GISKO-u, kod svog obiteljskog liječnika ili ju možete zatražiti putem [obrasca](#).

2021-12-30 19:50:32

Donacija grada GISKO-u

Povodom obilježavanja Svjetskog dana borbe protiv Alzheimerove bolesti, 21. 9. 2021. knjižna i neknjižna grada (igračke, igre, radni materijali itd.) koja je nabavljena iz sredstava projekta donirana je Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku. Knjige se nalaze na posudbenom odjelu, a igre i igračke se mogu koristiti u knjižnici ili izvan nje, prema dogovoru s knjižničarima.

2021-12-30 19:42:41

Rezultati znanstvenih istraživanja

- nisu upoznati sa svojim pravima niti znaju kako ih ostvariti
- imaju brojna pitanja
 - ne znaju kome ih postaviti, gdje potražiti odgovor
- vrlo su često diskriminirani i stigmatizirani
 - društveno su isključeni i osamljeni
- ne postoji odgovarajući (informacijski) sustav podrške
 - većina njihovih (informacijskih) potreba ostaje nezadovoljena

asistdl.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/pr2.87af-R

Proceedings of the Association for Information Science and Technology

Long Paper

Online behavior of the alzheimer's disease patient caregivers on croatian online discussion forum

Sanda Erdelez ✉ Sanjica Faletar Tanacković ✉ Kornelija Petr Balog ✉

First published: 18 October 2019 | <https://doi.org/10.1002/pr2.87af-R> | Citations: 5

Read the full text >

PDF TOOLS SHARE

ABSTRACT

This paper presents findings from a study which investigated the information needs of caregivers (CGs) of persons with Alzheimer's Disease (AD) in Croatia, a country where the health and social care systems for AD patients and their CGs are not fully established nor efficient. The study was conducted with the help of qualitative content analysis on the total population of initial posts (N = 83) on the Croatian Internet Forum (Forum.hr) from May 2005 through January 2019. The analysis revealed that CGs' information needs fall

Volume 56, Issue 1
2019
Pages 78-88

Related Information

Recommended

Impact of patient-provider communication on online health information behaviors in chronic illness
Kaitlin L. Costello
Proceedings of the Association for Information Science and Technology

How can information science contribute to alzheimer's disease research?
Sanda Erdelez, Sanjica Faletar Tanacković, Kornelija Petr Balog

ir informationresearch
VOL. 25 NO. 4, DECEMBER, 2020

Contents | Author index | Subject index | Search | Home

Proceedings of ISIC: the information behaviour conference, Pretoria, South Africa, 28th September to 1st October, 2020.

Information support system for Alzheimer's disease patients' caregivers in Croatia: a phenomenological approach

Kornelija Petr Balog, Sanjica Faletar Tanacković, and Sanda Erdelez.

Introduction. The paper presents findings from a study that investigated information needs of caregivers of Alzheimer's disease patients' in Croatia, a country in which health and social care systems for such persons are insufficiently developed. Special emphasis is put on the barriers caregivers face in obtaining required information or services.

Methods. Interviews with 11 Alzheimer's disease patients' caregivers from the area of Eastern Croatia were conducted. Interpretative phenomenological analysis was chosen as the best method to interpret the caregivers' experience of information support received from the Croatian system.

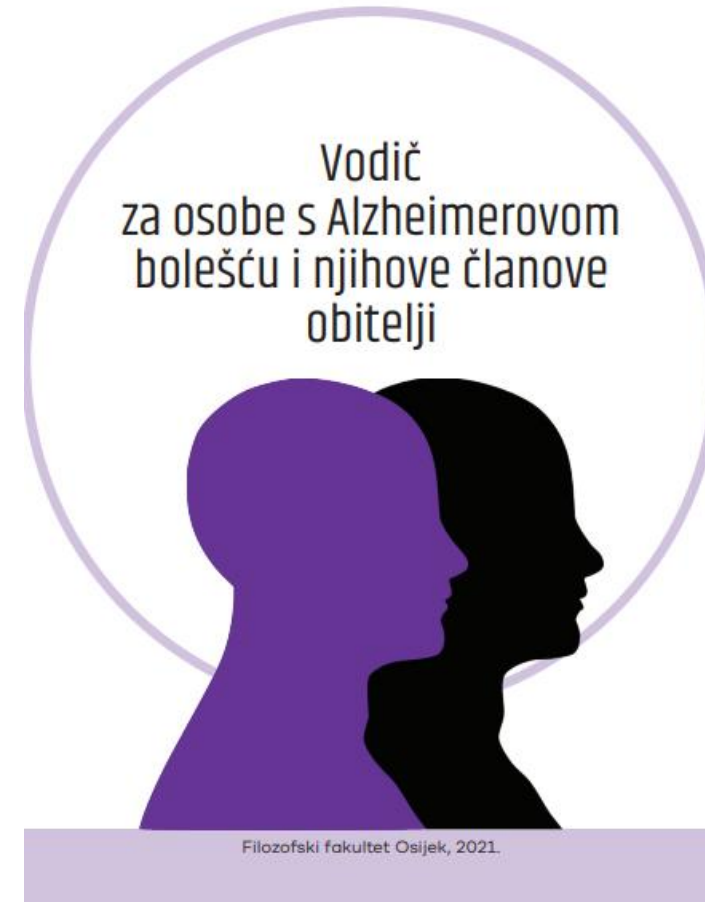
Analysis. Topics were defined for each interview and then superordinate topics were defined for the whole sample.

Results. Results show that Alzheimer's disease patients' caregivers in Croatia are faced with numerous obstacles. No organised information support system was detected.

Conclusions. A more holistic approach to information support is needed. Authors suggest an Alzheimer's disease information package to be distributed through the family doctors' practices.

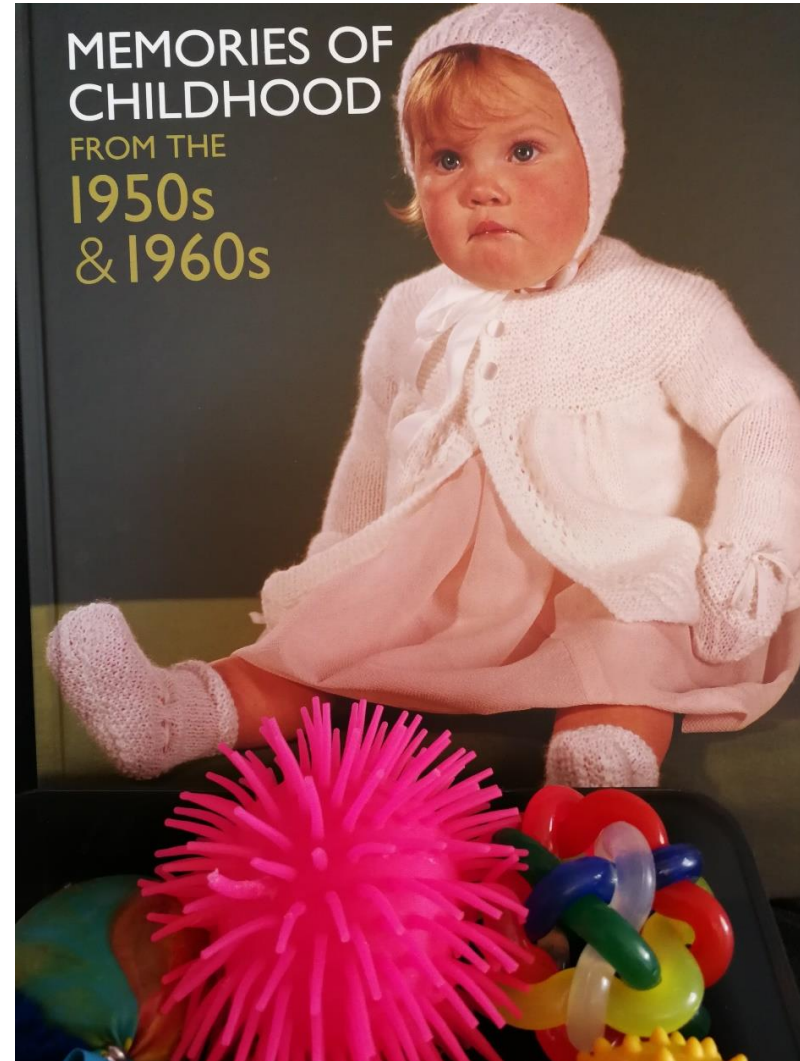
Vodič za osobe s Alzheimerovom bolešću i njihove članove obitelji

- tiskana brošura s korisnim i provjerenim informacijama koje im mogu olakšati život
 - informacije o pravima koje imaju i savjeti kako ta prava ostvariti
 - pojašnjenja mehanizama pravne zaštite, poput skrbništva i oduzimanja poslovne sposobnosti
 - adresar nadležnih institucija te relevantnih ustanova i nevladinih udruga u gradu Osijeku

Specijalna knjižnična zbirka u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek

- knjižna i neknjižna građa namijenjena osobama oboljelima od AB i članovima njihovih obitelji, koja se koristi u terapijske i istraživačke svrhe
 - slikovnice, knjige, radni materijali, igre, igračke i predmeti koje potiču raznovrsne vještine (motorika, percepcija, pamćenje itd.).

Izgradnja demenciji prijateljskih narodnih knjižnica: teorijske i praktične pretpostavke FFOS-002

Tihonija Zovko

Tihonija Zovko diplomirala je teologiju 1997. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu kojemu je bio afileiran teološki studij Teologije u Đakovu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Odsjeku za informacijske znanosti (dodatni dodiplomski studij bibliotekarstva) diplomirala je 2000. godine. Stučni ispit za

Silvija Dološić

Silvija Dološić prva je sveučilišna specijalistica za ljudska prava u Republici Hrvatskoj i autorica prvog multidisciplinarnog rada o "Ljudskim pravima oboljelih od Alzheimerove bolesti" (2016.). Osnivačica i predsjednica udruge "Memoria" Osijek. Dugogodišnja predavačica na Konferencijama o Alzheimerovoj

Sanda Erdelez

Sanda Erdelez redovita je profesorica i direktorica na Simmons University, School of Library and Information Science, SAD. Diplomirala je na Pravnom fakultetu u Osijeku (1986.), a doktorirala kao Fulbrightova stipendistica u područja informacijskih znanosti na prestižnom Syracuse University, SAD

Mirjana Vladetić

Dr. sc. Mirjana Vladetić, klinički psiholog Rođena 1965. godine u Osijeku gdje je završila osnovnu i srednju školu. Diplomirala 1989. na Filozofskom fakultetu, Odsjeku za psihologiju, smjer kliničke psihologije, Univerziteta u Beogradu. Od srpnja 1991. zaposlena na Klinici za neurologiju KBC Osijek. Birana u suradničko zvanje naslovnog

Dubravka Pađen-Farkaš

Živi i radi u Osijeku, u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici. Piše problemske priče za djecu. Do sada je objavila jednu autorsku slikovnicu i sedam u suradnji s poznatim hrvatskim ilustratorima. Priča „ Nije me strah „ doživjela je i svoje kazališno uprizorenje.

Silva Butković Soldo

Silva Butković Soldo završila je Medicinski fakultet u Novom Sadu 1982. godine, a specijalizirala neurologiju na Kliničkom bolničkom centru u Zagrebu 1991. godine. Magistrirala je 1991. godine, doktorirala 1996. godine, a od 1998. godine radi kao docentica u kumulativnom radnom odnosu na Medicinskom fakultetu u

Mira Dajčić

Mira Dajčić predsjednica Hrvatske udruge za Alzheimovu bolest (HUAB), od 1999. godine voditeljica Savjetovališta za članove obitelji, Grupe za samopomoć i SOS telefona HUAB-a. Bila je inicijator i jedna od osnivača ove udruge. Glavni je edukator udruge, te sudjeluje u edukaciji učenika Škole za medicinske sestre

Polazišta

- Intelektualne aktivnosti poput čitanja mogu pridonijeti prevenciji odn. usporavanju pojave bolesti ali i smirivanju oboljele osobe, poboljšanju njezina raspoloženja, te ublažavanju simptoma bolesti.
- Uključivanje osoba s AB u društveni život zajednice može pomoći u borbi protiv njihove diskriminacije, stigmatizacije, društvene isključenosti i osamljenosti.

Planirane aktivnosti

- istraživanje, educiranje i senzibilizacija javnosti o AB
 - prvenstveno knjižničara i studenata informatologije
- uključivanje oboljelih od AB i njihovih obitelji u društveni i kulturni život zajednice kroz
 - prilagodbu knjižničnih usluga njihovim potrebama i interesima te
 - proučavanje i izradu prilagođenih materijala za čitanje

Rezultati znanstvenih istraživanja - knjižničari

- Ispitanici smatraju da narodne knjižnice trebaju osiguravati građu za ovu korisničku skupinu i žele se educirati
- Oko polovice ispitanih knjižnica posjeduje građu za članove obitelji (beletristiku, publicistiku)
 - „Ne nudimo nikakve usluge za te korisnike zato što ih nikad nisu ni tražili.”

How Can Libraries Support Dementia Friendly Communities? The Study into Perceptions and Experiences of Croatian Public Librarians

Tanackovic, Faletar Sanjica; Balog, Kornelija Petr; Erdelez, Sanda
Education for Information, v37 n4 p525-543 2021

Alzheimer's Disease (AD), the most common cause of dementia, is an incurable neurological disease with an unknown cause. Since AD is not only social and health challenge but also an economic and fiscal burden and its prevalence is expected to grow exponentially as world population gets older, in 2012 the World Health Organization (WHO) and Alzheimer's Disease International (ADI) recognized dementia as a global public health priority. Although librarians have not generally been recognized as professionals caring for persons with dementia, recent research indicates that public libraries can contribute to the development of dementia friendly communities by supporting social inclusion, self-efficacy and capacity building of persons with AD, and by providing support to their informal caregivers (CGs). The research reported in this paper aims to examine the role of Croatian public libraries in building a dementia friendly communities, in a country where information, health and social care systems for D patients and their CGs are not sufficiently developed (Rusac, 2016; Petr Balog et al., 2020). With the help of quantitative (online survey) methodology authors explore how Croatian public libraries tailor their spaces, collections, programs and services in order to enhance the everyday experience of persons with AD and their CGs.

Descriptors: [Foreign Countries](#) [Public Libraries](#) [Librarians](#) [Dementia](#) [Library Services](#) [Librarian Attitudes](#) [Library Materials](#) [Library Facilities](#) [Alzheimers Disease](#)

Ispitanici: 71 (36,4%) narodnih knjižnica u RH.

Rezultati znanstvenih istraživanja - studenti

- Ispitanici su u prosjeku točno odgovorili na 10,76 odgovora (ADKS skala s 30 čestica u 7 domena).
- Osobe s AB trebale bi imati pristup odgovarajućoj knjižničnoj građi i uslugama.
- Ispitanici smatraju da nisu dovoljno pripremljeni za rad s osobama s AB.

Ispitanici: 183 (63,76%) studenata preddiplomskih i diplomskih studija infomatologije sa Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Sveučilišta u Zadru

Senzibilizacija

Svjetski dan Alzheimerove bolesti, 21. 9. 2022.

Edukacija studenata i knjižničara

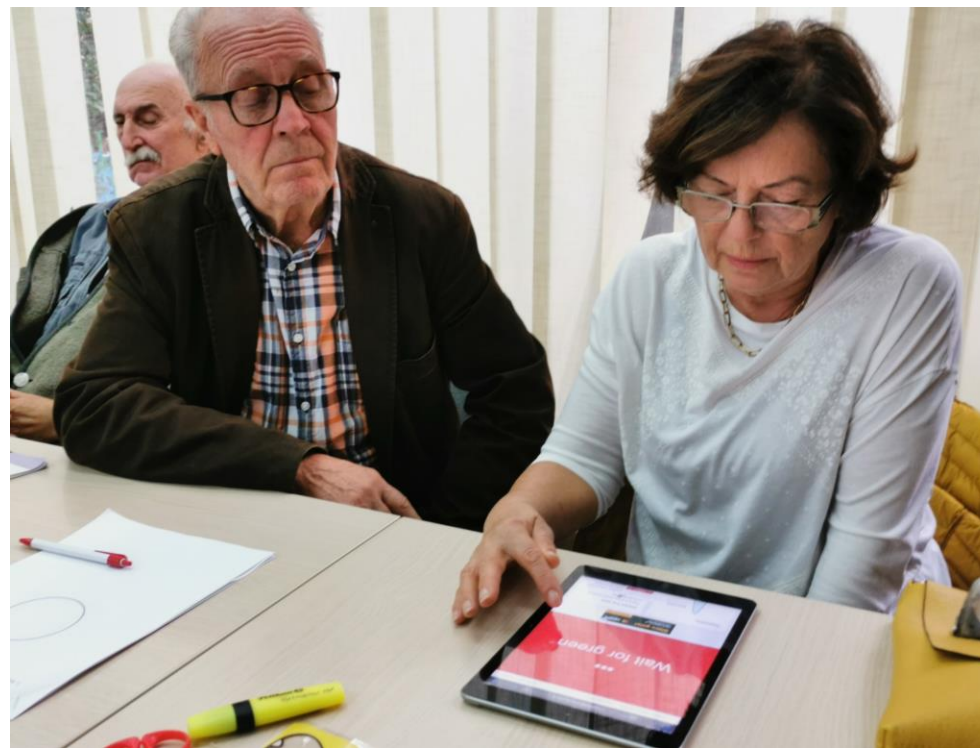
Festival znanost

Informiranje, savjetovanje

Alzheimer Cafe u GISKO-u

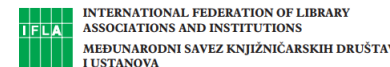
Kognitivno osnaživanje i društveno uključivanje

Radionice s umirovljenicima

Što mogu učiniti knjižničari?

- Informiranje o bolesti i podršci u zajednici za članove obitelji
- Senzibilizacija zajednice
- (Prilagođena) građa
 - knjige, radni materijali, društvene i računalne igre, glazba, predmeti
- Prilagođeni programi i prostor za druženje
 - suradnja sa stručnjacima u zajednici
- Odgovoriti na potrebe ove skupine korisnika
 - komunikacija s oboljelima, duži rok posudbe, dostava građe, prilagodba prostora

Smjernice za knjižnične usluge
za osobe s demencijom

Helle Arendrup Mortensen i Gyda Skat Nielsen

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Zagreb
2011.

Hvala na pozornosti!

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

IZGRADNJA DEMENCIJI PRIJATELJSKIH NARODNIH KNJIŽNICA: teorijske i praktične pretpostavke

učionica 39, 1. kat
Filozofski fakultet
Osijek

Stručna edukacija:
Izazovi života s
demencijom u
suvremenom
društvu

3. 10. 2022.

- 10,00 – 10,15 Prijava sudionika
- 10,15 – 10,30 Pozdravna riječ (prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog, prof. dr. sc. Sanjica Faletar, Filozofski fakultet Osijek)
- 10,30 – 11,00 Alzheimerova bolest i druge demencije (prof. dr. sc. Nataša Klepac, KBC Zagreb, Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest – HUAB)
- 11,00 – 11,30 Demenciji prijateljske zajednice (Tomislav Huić, Tajana Dajčić, Hrvatska udruga za Alzheimerovu bolest – HUAB)
- 12,00 – 12,30 Osobe s demencijom i ljudska prava (mr. sc. Silvtja Dološić Groznica, Udruga „Memoria“ Osijek)
- 12,30 – 13,00 Pauza
- 13,00 – 13,30 Komunikacija s osobama s demencijom (dr. sc. Mirjana Vladetić, KBC Osijek)
- 13,30 – 14,00 Uspješno kognitivno starenje (izv. prof. dr. sc. Andrea Vranić, Filozofski fakultet u Zagrebu)
- 14,00 – 14,30 Knjižnice i demencija: primjeri dobre prakse (prof. dr. sc. Sanda Erdelez, Simmons University, SAD)

PROGRAM

Stručna edukacija:
Knjižnični programi
i građa za osobe
s demencijom

14. 10. 2022.
Filozofski fakultet Osijek

- 10,00 – 10,30 Prijava sudionika
- 10,30 – 10,45 Pozdravna riječ (prof. dr. sc. Kornelija Petr Balog, prof. dr. sc. Sanjica Faletar, Filozofski fakultet Osijek)
- 10,45 – 11,15 Život s demencijom (prof. prim. dr. sc. Silva Butković Soldo, KBC Osijek, Medicinski fakultet Osijek)
- 11,15 – 11,45 Nefarmakološke metode liječenja Alzheimerove bolesti (doc. dr. Štefica Mikšić, Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek)
- 11,45 – 12,15 Programi čitanja za osobe treće životne dobi i teškoćama čitanja (Dunja Marija Gabriel, Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, dr. sc. Liljana Sabljak, Knjižnice grada Zagreba)
- 12,15 – 12,45 Pauza
- 12,45 – 13,15 Građa za čitanje prilagođena starijim osobama i osobama s demencijom (prof. dr. sc. Zoran Velagić, Filozofski fakultet Osijek)
- 13,15 – 14,00 Radionica za knjižničare i studente (Dunja Marija Gabriel, Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, dr. sc. Liljana Sabljak, Knjižnice grada Zagreba)
- 17,00 – 18,30 Radionica za korisnike (Dunja Marija Gabriel, Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, dr. sc. Liljana Sabljak, Knjižnice grada Zagreba)

Ne zaboravimo!

- Demencija nije normalan dio starenja.
- Demenciju uzrokuju bolesti mozga.
- Demencija nije samo gubljenje pamćenja.
- Moguće je živjeti dobro s demencijom.
- Najbitnija je osoba, a ne demencija.

„Razvoj civilizacije mjeri se njezinom brigom o najranjivijima.”

The screenshot shows the website for 'Prijatelji demencije Hrvatska'. At the top left is a logo of a blue and yellow flower. To its right is the text 'Prijatelji demencije Hrvatska' and 'Inicijativa Hrvatske udruge za Alzheimerovu bolest'. On the right side, there is a call to action: 'Promjeni način kako nacija razmišlja, djeluje i govori o demenciji!' and a button that says 'Postani Prijatelj demencije!'. Below this is a navigation menu with links: 'Naslovnica', 'Tko su Prijatelji demencije', 'Pridruži se', 'Zajednice', 'Novosti', 'Izvori', 'PIO', and 'Kontakt'. A main heading reads 'Pridruži se svjetskoj obitelji Prijatelja demencije'. Below the heading is a book cover titled 'Mala knjiga prijateljstva' with the subtitle 'Savjeti i ideje kako biti pravi i veliki Prijatelj demencije'.